

Shakespeare în China

„Othello” — operă în stil clasic
Beijing

Primul Festival Shakespeare în China — coincizând cu cea de-a 370-a comemorare a morții marelui Will — s-a desfășurat, concomitent, la Beijing și Shanghai, în perioada 10—23 aprilie 1986. Au fost prezentate 16 piese în 25 de montări, care, pe parcursul unei serii-record de densitate (70 de spectacole în 14 zile), au adunat în sălile de teatru peste o sută de mii de iubitori ai artei dramatice.

Gao Yu, președinte al Asociației Shakespeare din China și al Asociației dramaturgilor din Republica Populară Chineză,

asociație care numără peste șase mii de membri, a afirmat cu această ocazie: „Spectatorul chinez care ajunge să recepteze înaltul mesaj umanist al creației shakespeareene este cuprins de o deosebită admirație pentru autor, a cărui operă a influențat în mod nemijlocit dezvoltarea dramaturgiei chineze și a luminat sufletul poporului nostru. Prezentându-l pe Shakespeare în China contribuim la accelerarea procesului de asimilare a culturii universale și a bogăției ei spirituale la propria noastră cultură”.

În timpul Festivalului au fost prezentate publicului larg **Regele Lear**, **Othello**, **Macbeth**, **Negățulor din Venetia**, **A douăsprezecea noapte**, interpretate în diferite viziuni artistice, inclusiv operă în stil Beijing și alte genuri tradiționale. Ma Yongan, renumit interpret de operă în stil Beijing, a repurtat un succes răsunător în rolul titular din **Othello**, Trupa Teatrului Tineretului din Shanghai a interpretat piesa **Antoni și Cleopatra**, în timp ce un grup de studenți de naționalitate mongolă, de la Institutul dramatic din Shanghai, montau **Othello** în limba lor maternă.

Printre piesele jucate în premieră pe țară se numără de asemeni **Titus Andronicus**, în interpretarea colectivului de la Institutul dramatic din Shanghai, marcând ceremonia de deschidere a Festivalului. Spectacolul, care a adus în fața publicului o nouă viziune asupra luptei dintre Bine și Rău, dintre îngeri și demoni, a pus încă o dată în lumină talentul și măiestria actorilor din Shanghai. De un deosebit succes s-a bucurat piesa **Zadarnicele chinuri ale dragostei**, prezentată în stilul epocii elizabetane — realizare a unei trupe din provincia Jiangsu.

Nevestele vesele din Windsor și **Îmblinzirea scorpiei** au cunoscut interpretări atât în varianta clasică chineză, cât și în varianta modernă. Trupa Teatrului Minierilor din China a adaptat piesa **Visul unei nopți de vară** tipului de spectacol tradițional local; costume, decor, realizare dramatică, scopul fiind, după cum afirmă Xiong Yuannmei (regizorul principal), „ca străinii să vadă în această producție o dramă chineză, iar chinezii să simtă că este ceva nou”.

Cea mai aplaudată realizare a Festivalului a fost adaptarea pieselor shakespeareene în spectacole de operă tradițională chineză. În afară de opera în

stil Beijing **Othello** (variantă imbinată înaltă a premierii din 1983), succese deosebite au cunoscut și versiunile realizate după **A douăsprezecea noapte** (operă yueju în stil Shaoxing), **Mult zgomot pentru nimic** (operă huangmei), **Poveste de iarnă** (operă yueju). În toate aceste spectacole, personajele, decorurile, atmosfera de epocă au devenit specifice Chinei, în timp ce intriga, mesajul și chiar o parte din replici au fost păstrate în forma lor originală. Un spectacol de înaltă ținută a fost **Regele Lear** (retransmis la TV în toată țara), cu muzică, decoruri și costume tradiționale chineze, adaptarea aparținând profesorului Sun Jiabin, vicepreședinte al Asociației Shakespeare din China care, împreună cu Societatea de studii în arta dramatică din China și Academiiile de Teatru din Beijing și Shanghai, au asigurat cadrul organizatoric al Festivalului.

Nici cei mai tineri spectatori nu au fost uitați la acest Festival. O versiune prescurtată a piesei **Richard al III-lea** a fost foarte apreciată de micii învățăcei în ale istoriei. Și o altă premieră chineză: Shakespeare în teatrul de păpuși — **Fratele și sora**, adaptare după **A douăsprezecea noapte**, realizată la Teatrul de păpuși din Shanghai.

Studentii au fost și ei aplaudați călduros pentru spectacolele în limba engleză pe care le-au prezentat cu această ocazie. Institutul de limbi străine nr. 2 din Beijing a montat piesa **Timon din Atena**, în vreme ce Institutul de artă al Armatei de Eliberare a Poporului interpreta o versiune prescurtată a **Neguțătorului din Veneția**. Studentii Universității Fudan din Shanghai consideră că după ce s-au confruntat cu publicul larg în spectacolul în limba engleză **Mult zgomot pentru nimic** l-au înțeles mult mai bine pe Shakespeare.

Festivalul n-a lipsit nici din emisiunile radio. O inițiativă deosebit de apreciată a fost realizarea unui ciclu de seriale radiofonice cu înregistrări complete ale pieselor **Macbeth**, **Regele Lear**, **Hamlet**, precum și difuzarea prin rețeaua comercială a unui set de casete audio reunite sub titlul „Dialoguri alese din opere shakespeareene”, în lectura unor actori importanți.

În completarea spectacolelor prezentate cu ocazia Festivalului s-au organizat întâlniri și simpozioane avînd ca temă rezultate ale cercetărilor asupra creației dramatice shakespeareene. S-a subliniat în special necesitatea sporirii eforturilor în direcția difuzării în masă a acestei opere, precum și a stimulării creativității pe plan local — munca de adaptare a pieselor shakespeareene la gustul publicului chinez înscriindu-se ca o contribuție valoroasă la dezvoltarea culturii universale.

Philip Brockbank, președintele Asociației Internaționale Shakespeare, care a fost în China cu ocazia acestui festival, a observat că „opera în stil Beijing s-a dovedit a fi o formă excelentă de interpretare a unei piese ca **Othello** — cită precizie, cît talent expresiv! Sînt sigur că aș face senzație dacă aș monta acest spectacol la Londra.” Pe de altă parte, președintele Brockbank a propus ca cea de-a patra Conferință a Asociației Internaționale Shakespeare, care se întrunește o dată la cinci ani, să aibă loc în China, în anul 1991. Pînă atunci, însă, vom mai avea ocazia să cunoaștem noile succese ale artei interpretării dramaturgiei universale în teatrul contemporan chinez, cu ocazia următorului Festival Shakespeare — care se va organiza de-acum încolo la fiecare patru ani în China.

Luminița TOMA

(continuare de la p. 93)

Intenția autorului nu este, evident, de a absolvi pe Corina de orice răspundere, ci, în primul rînd, de a-i supune judecății pe principalii vinovați: soții Serafim. (...) o lecție etică demnă de interes. (Dinu Săraru — „Gazeta Literară”, 21 mai 1964)

...caducitatea ei ca literatură dramatică nu mai poate încuraja astăzi revendicări, așa că orice subliniere a textului e de prisos. Victor Parhon — „Ramuri”, 5/1967)

Alte opinii: Radu Popescu — „Măgazinul”, 18 aprilie 1964; Ion Cazaban — „Contemporanul”, 15 mai 1964; Al. Popovici — „Teatrul”, 6/1964; Th. Mănescu — „Scînteia tineretului”, 26 mai 1967; C. Paraschivescu — „Teatrul”, 5/1972; Al. Covaci — „Tribuna”, 24/15 iunie 1972;

Tr. Șelmaru — Informația Bucureștiului”, 20 iunie 1972.

III. LUCRĂRI DRAMATICE PUBLICATE

- *Ion Vodă cel Cumplit*, evocare dramatică în 3 acte (10 tablouri), „Viața Românească”, nr. 12/1951.
- *Este vînovată Maria Serafim?*, dramă în două părți, „Teatrul”, nr. 12/1963.

IV. OPINII CRITICE GENERALE (SE-LECTIV)

Al. Andriescu — „Convorbiri literare”, 8/1974; „Laurențiu Fulga”; George Arion — „Flacăra”, 48/1984; Interviu cu L. F.; Constantin Chiriță — „Viața Românească”, 12/1984; Laurențiu Fulga al nostru; Dumitru Micu — „Contemporanul”, 47/1986; Laurențiu Fulga; „In memoriam”: în „Cronica”, 48/1984, „Convorbiri literare”, 12/1984.